

Protokoll från beslutsgruppsmöte
den 13 februari 1998

Närvarande:

Pär Nuder, ordf.

(Då Pär Nuder var tvungen att avvika innan samtliga punkter på dagordningen var genomgångna, tjänstgjorde vice ordf. Margit Viklund som ordförande vid senare delen av punkt 13.)

Ledamöter:

Richard Sigfridsson
Rune Backlund
Inger Leek Carlsson
Hans Taremark
Sven Düring
Ulla Jacobsson
Berit Adolfsson
Märit Friberg
Margit Viklund
Gerthie Olsson
Marianne Servais Höckerman

Tjänstgörande suppleanter:

Magnus Holgersson
Östen Johansson, fr. p. 4

Ej tjänstgörande suppleanter:

Ove Lundgren

Dessutom:

Ingrid Mars, Glesbygdsverket
Elisabeth Öberg/Annika Nordgren, sekretariatet

Pär Nuder öppnade mötet och hälsade alla välkomna. Han berättade också kort om Österåkers kommun.

1. Fastställande av dagordning

Punkt 7 utgår helt och punkt 9 delvis. Efter dessa ändringar fastställdes dagordningen.

2. Föregående protokoll

Protokollet lades till handlingarna.

3. Val av justerare

Marianne Servais Höckerman valdes till justerare.

4. Beslut om bidrag ur strukturfonderna

Elisabeth Öberg redogjorde för det ekonomiska läget per åtgärd och per region. Ca 30% av samtliga medel har intecknats genom beslut. Förbrukningen är låg på framför allt åtgärderna 1.2. Främja de traditionella näringarna i skärgården med hänsyn till miljö-, natur- och kulturvärden och 1.4 Förbättrade villkor för kvinnor och ungdomar. Åtgärd 4.1 Stärk kulturen och den lokala identiteten i skärgården är nästan helt intecknad. En grundlig analys krävs innan man från Övervakningskommitténs sida kan godkänna en överflyttning av medel till åtgärd 4.1. En sådan analys måste göras före nästa beslutsgruppsmöte.

Annika Nordgren informerade om principer för privat finansiering, bl.a. i form av ideellt arbete. Ett kort PM om detta fanns utdelat på bordet (bifogas). Bladet kommer att utsändas till referensgruppssekreterarna f.v.b. referensgrupperna.

Om finansiering sker in natura måste detta framgå av ansökan/beslut. Det är viktigt att få med privat finansiering i projekten, eftersom andelen privat finansiering är för låg i de flesta av åtgärderna.

Annika Nordgren aviserade också ett PM från NUTEK m.fl. om principer för vilka indirekta kostnader som kan betraktas som stödberättigade (bifogas). PM:et tas upp till beslut på nästkommande beslutsgruppsmöte.

Beslut

Åtgärd 1.1 Företagsutveckling i skärgården

Ärende 97-103 Återsökning - Landsbygdsstöd - Visingsö

Sökande: Länsstyrelsen i F-län

Beslut: 49 500 kr för 1997

Motivering: Det aktuella programmet ryms inom prioritet 1 Utveckling av arbete och näringsliv, åtgärd 1.1 Företagsutveckling i skärgården. Tre av de åtgärdsspecifika urvalskriterierna är tillämpliga: mer arbetstillfällen, ökat nyföretagande och bidra till etablering av småföretag i lands- och glesbygdsskärgården.

Ärende 97-109 Investeringsstöd till företag i skärgården

Sökande: Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län (Västra Götalands län)

Beslut: 694 800 kr för 1997

Motivering: Det aktuella programmet ryms inom prioritet 1 Utveckling av arbete och näringsliv, åtgärd 1.1 Företagsutveckling i skärgården. Tre av de åtgärdsspecifika urvalskriterierna är tillämpliga: mer arbetstillfällen, ökat nyföretagande och bidra till etablering av småföretag i lands- och glesbygdsskärgården.

Richard Sigfridsson anmälde att han var jävig. Han deltog inte i beslutet.

Ärende 97-107 Marinprojekt Öckerö (del av)

Sökande: Öckerö kommun

Beslut: 960 000 kr för 1998

Motivering: Det aktuella programmet ryms inom prioritet 1 Utveckling av arbete och näringsliv, åtgärd 1.1 Företagsutveckling i skärgården. Två av de åtgärdsspecifika urvalskriterierna är tillämpliga: mer arbetstillfällen samt stimulera pendlare i storstadsnära skärgård att arbeta hemmavid.

Jäv: Hans Taremark anmälde att han var jävig. Han deltog inte i beslutet.

Summa beslutade medel för åtgärden: 1 704 300 kr

Åtgärd 1.2 Främja de traditionella näringarna i skärgården med hänsyn till miljö-, natur- och kulturvården

Summa beslutade medel för åtgärden: 0 kr

Åtgärd 1.3 Turism

Ärende 97-112 Kulturturistisk utveckling av Norrbyskär

Sökande: Stiftelsen Mo Ångsåg

Beslut: Ansökan återremitteras till den regionala referensgruppen.

Motivering: Ansökan återremitteras på grund av högt ansökt belopp i förhållande till få bofasta på den aktuella ön. Sökanden kan återkomma med en reviderad ansökan med bl.a. lägre belopp och en tydligare redovisning över effekter t.ex. i fråga om förväntad inflyttning till ön.

Ärende 97-115 Utveckling av Hanö

Sökande: Hanö Byalag

Beslut: 235 000 kr för 1998

Motivering: Det aktuella projektet ryms inom prioritet 1 Utveckling av arbete och näringsliv, åtgärd 1.3 Turism. Två av de åtgärdsspecifika urvalskriterierna är tillämpliga: Mer arbetstillfällen samt ökad användning av befintliga anläggningar.

Kommentar: Detta projekt är indirekt en fortsättning av projektet ”Hanö hamn”, som fick stöd från Mål 5b Skärgården den 15.11.1996.

Ärende 97-106 Brygga - Ragnhildsskär

Sökande: Tanums kommun

Beslut: 21 000 kr för 1998

Motivering: Det aktuella projektet ryms inom prioritet 1 Utveckling av arbete och näringsliv, åtgärd 1.3 Turism. En av de åtgärdsspecifika urvalskriterierna är tillämplig: mer arbetstillfällen.

Summa beslutade medel för åtgärden: 256.000 kr

Åtgärd 1.4 Förbättrade villkor för kvinnor och ungdomar

Ärende 97-116 Ö-kraft för kvinnor och ungdomar, Visingsö

Sökande: ALMI Företagspartner Jönköping AB

Beslut: 229 000 kr för 1998

Motivering: Det aktuella projektet ryms inom prioritet 1. Utveckling av arbete och näringsliv, åtgärd 1.4 Förbättrade villkor för kvinnor och ungdomar. Tre av de åtgärdsspecifika urvalskriterierna är tillämpliga: Mer arbetstillfällen, ökat nyföretagande bland kvinnor och ungdomar samt utveckling och användning av ny teknik.

Kommentar: Ansökan avsåg perioden 1998-1999. Sökanden kan återkomma med ansökan för 1999 vid ett senare tillfälle.

Summa beslutade medel för åtgärden: 229 000 kr

Åtgärd 2.1 Bevara och restaurera natur- och kulturmiljöer

Ärende 97-108 Blå Skagerrak - på kryss i historiska farvatten

Sökande: Bohusläns museum

Beslut: 69 000 kr för 1998 och 765 000 kr för 1999

Motivering: Det aktuella projektet ryms inom prioritet 2 Natur- och kulturmiljö, åtgärd 2.1 Bevara och restaurera natur- och kulturmiljö. Två av de åtgärdsspecifika urvalskriterierna är tillämpliga: möjlighet till nya arbetstillfällen och bevara och utveckla natur- och kulturvärden.

Kommentar: I de fall där nationell offentlig finansiering sker i form av arbete, räknas verifierad lönekostnad för personal som avdelats för projektet som stödberättigad kostnad. Overheadkostnader räknas inte som stödberättigad kostnad.

Ärende 96-70 Bevarande av kulturlandskapet i Västerviks skärgård, del II

Sökande: Länsstyrelsen i H-län

Beslut: 571 000 kr för 1998

Motivering: Det aktuella projektet ryms inom prioritet 2 Natur och kulturmiljö, åtgärd 2.1 Bevara och restaurera natur- och kulturmiljöer. Tre av de åtgärdsspecifika urvalskriterierna är tillämpliga: möjlighet till nya arbetstillfällen, lokala initiativ med förankring i bygden samt bevara och utveckla kultur- och miljövärden.

Kommentar: Projektet är treårigt. Beslutsgruppen har tidigare fattat beslut om stöd för 1997 med 400 000 kr. I denna ansökan söks stöd för 1998 och 1999. Då medfinansieringsförbindelser saknas för 1999, avser detta beslut endast år 1998. Sökanden kan återkomma för 1999.

Summa beslutade medel för åtgärden: 1.405.500 kr

Åtgärd 3.1 Informationsteknik

Ärende 97-105 Telekommunikation vid ö-kontor

Sökande: Göteborgs kommun, SDN Styrö

Beslut: 120 000 kr för 1998

Motivering: Det aktuella projektet ryms inom prioritet 3 Överbrygga avstånd genom modern infrastruktur, åtgärd 3.1 Informationsteknik. Tre av de åtgärdsspecifika urvalskriterierna är tillämpliga: mer arbetstillfällen, anpassning till lokala förutsättningar och breda, generella lösningar.

Jäv: Sven Düring anmälde att han var jävig. Han deltog inte i beslutet.

Summa beslutade medel för åtgärden: 120 000 kr

Åtgärd 3.2 Service- och transportförsörjning

Ärende 97-110 Kajen på Marstrand

Sökande: Kungälv kommun

Beslut: 1 000 000 kr för 1998

Motivering: Det aktuella projektet ryms inom prioritet 3 Överbrygga avstånd genom modern infrastruktur, åtgärd 3.2 Service och transportförsörjning. En av de åtgärdsspecifika urvalskriterierna är tillämplig: bevarande av arbetstillfällen.

Jäv: Inger Leek Carlsson anmälde att hon var jävig. Hon deltog inte i beslutet.

Ärende 97-08 Junkö skärgårdsläge, mark och kaj, II

Sökande: Luleå kommun

Beslut: 45 000 kr för 1998

Motivering: Det aktuella projektet ryms inom prioritet 3 Överbrygga avstånd genom mobil infrastruktur, åtgärd 3.2 Service- och transportförsörjning. En av de åtgärdsspecifika urvalskriterierna är tillämplig: fler arbetstillfällen.

Villkor: Som stödberättigad kostnad räknas ej kostnader för sökandens egna personal, som inom ramen för ordinarie anställning arbetar inom projektet.

Kommentar: Detta projekt har för 1997 fått stöd från Mål 5b Skärgården med 270.000 kr. Den aktuella ansökan är en tilläggsansökan då projektet blivit dyrare än beräknat.

Beslutsgruppen understryker att det faktum att sökanden i detta fall fått tilläggsanslag p.g.a. fördyring grundas på en bedömning i det enskilda fallet. Detta projekt planeras parallellt med projektet Junkön "Skärgårdsläge" (Husbyggnader).

Summa beslutade medel för åtgärden: 1 045 000 kr

Åtgärd 3.3 Kompetensutbildning, distansutbildning och forskning

Summa beslutade medel för åtgärden: 0 kr

Åtgärd 4.1 Stärk kulturen och den lokala identiteten i skärgården

Ärende 97-111 Lokal utvecklingsplan för Östra Hästholmen och Ytterön

Sökande: Östra Hästholmens och Ytteröns samhällsförening

Beslut: 10 000 kr för 1998 och 5 000 kr för 1999

Motivering: Det aktuella projektet ryms inom prioritet 4 Lokal mobilisering, åtgärd 4.1 Stärk kulturen och den lokala identiteten i skärgården. Två av de åtgärdsspecifika urvalskriterierna är tillämpliga: ökad samverkan mellan öbefolkningen och kommunala, regionala och centrala myndigheter samt lokala initiativ med förankring i bygden.

Ärende 96-65 Junkö skärgårdsläge, husbyggnader, II**Sökande:** Luleå kommun**Beslut:** 205 000 kr för 1999**Motivering:** Det aktuella projektet ryms inom prioritet 4 Lokal mobilisering, åtgärd 4.1 Stärk kulturen och den lokala identiteten i skärgården. Två av de åtgärdsspecifika urvalskriterierna är tillämpliga: lokala initiativ med förankring i bygden samt utveckla kulturattraktioner, evenemang och kulturella miljöer.**Villkor:** Som stödberättigad kostnad räknas ej kostnader för sökandens egna personal, som inom ramen för ordinarie anställning arbetar inom projektet.**Kommentar:** Detta projekt har 1997 fått stöd från Mål 5b Skärgård med 490.000 kr. Den aktuella ansökan är en tilläggsansökan då projektet blivit dyrare än beräknat. Beslutsgruppen understryker att det faktum att sökanden i detta fall fått tilläggsanslag p.g.a. fördyring grundas på en bedömning i det enskilda fallet. Detta projekt planeras parallellt med projektet Junkön "Skärgårdsläge" - (Mark- och kajarbeten).*Summa beslutade medel för åtgärden: 220 000 kr***Totalsumma för fattade beslut den 13.2.1998: 4 979 300 kr**

Fattade beslut per åtgärd och region bifogas.

Elisabeth Öberg föredrog tre projektidéer, som P O Esbjörner, Länsstyrelsen i Örebro län lämnat till Referensgruppen för Insjööarna samt till Beslutsgruppen. Ansökningarna är inte kompletta. Då uppgifterna om projekten var förhållandevis knapphändiga, kan de inte komma i fråga för beslut på delegation före nästa beslutsgruppsmöte den 15 maj. Uppdrogs åt huvudsekreteraren att hjälpa till att få fram kompletta ansökningar till nästa beslutsgruppsmöte.

5. Framtiden för öarna i ett EU-perspektiv*EU-kommissionens ö-utredares resa i den finska övärlden, samt aktuell information om läget vad gäller nästa strukturfondsperiod för skärgårdens del*

Ingrid Mars, Glesbygdverket, redovisade från den resa, som den finska skärgårdsdelegationen anordnade för EU:s ö-utredare, Vincenzo Viola, och hans medarbetare, Roy Perry. På resan deltog också Anita Thoors, finsk ledamot av EU-parlamentet. Mr Viola har EU-kommissionens uppdrag att utreda ö-problematiken i EU:s ö-regioner. De håller på att ta fram ett arbetsdokument, som nu finns i ett första utkast. Det innehåller bl.a. underlag i fråga om energiförsörjning, turism, avfallshantering, telekommunikationer och natur. I arbetsdokumentet anges en nedre gräns för att en ö ska få vara med - mer än 50 personer per ö. Detta är naturligtvis inte alls anpassat efter svenska eller finska förhållanden. När Mr Viola

och Mr Perry fick se listan över öar i Mål 5b Skärgården blev de förvånade över hur många öar med bara ett fåtal bofasta som finns i Sverige. Det är mycket viktigt att svenska intressen deltar i arbetet, för att säkerställa att de svenska förhållandena finns med i bedömningen. Arbetet följs nu från finsk och svensk sida.

I Amsterdamfördraget förklaras att ö-regionerna har strukturella nackdelar som ger nackdelar i utvecklingshänseende. DG XVI kommer att ta fram ett globalt handlingsprogram med kompensatoriska åtgärder, vilka manifesteras i en s.k. grönbok.

Alla öar planeras att ingå i nya Mål 1, utan de krav på t.ex. BNP-nivå som annars ställs. Om det inte blir Mål 1 kan det i stället bli ett Interreg-program.

Ingrid Mars underströk att det är hög tid att planera och sätta igång arbetet inför nästa programperiod. I vilket fall som helst kan Mål 5b Skärgården räkna med en nedtrappningsperiod på 4 år. Det behövs ett nytt program oavsett om det blir en ny programperiod eller en nedtrappningsperiod.

Diskussioner inför nästa programperiod

Ordföranden ställde frågan till Beslutsgruppen om vilka prioriteringar Beslutsgruppen har i fråga om nästa programperiod. Är det t.ex. acceptabelt med Mål 1?

Olika sakfrågor diskuterades. Det viktiga är att skärgården blir ett sammanhållet område även i fortsättningen. Ordföranden återkommer med en fyllig rapport vid sammanträdet den 15 maj.

Nya resurser till NUTEK

Ingrid Mars informerade om att NUTEK har fått 16,5 milj. kr till tillväxtorienterat utvecklingsarbete. Lokala och regionala resurscentra för kvinnor kan ansöka. Sista ansökningsdag är den 31 mars 1998. Information bifogas.

6. Rapporter

Lägesrapport från uppdraget om samordning av statliga verksamheter i Stockholms skärgård

Elisabeth Öberg sammanfattade den rapport som Länsstyrelsen i Stockholms län lämnat till Närings- och handelsdepartementet den 15 januari. Länsstyrelsen föreslår ett moratorium för Sjöfartsverkets neddragningar på Landsort, Söderarm och Sandhamn, för att skapa andrum för de idéer som nu utvecklas. Länsstyrelsen föreslår också att statliga myndigheters mark och byggnader som inte nyttjas för ursprungliga syften ska ställas till förfogande för regionalpolitiskt angelägna projekt. De förslag till åtgärder som ska ge nya arbetstillfällen som Länsstyrelsen har lämnat rör i första hand utlokalisering av delar av verksamheter vid offentliga myndigheter till

skärgården. Vidare finns förslag till utvecklingsprojekt, som i vissa fall skulle kunna passa in i programmet för Mål 5b Skärgården. Det finns få spår av samordning mellan myndigheter. Att målet "regional utveckling" inte finns med bland de offentliga myndigheternas mål är ett hinder i samordningsarbetet. Länsstyrelsen har också föreslagit att man får slutrapportera uppdraget den 31.12.1998 i stället för den 31.3.1998.

7. Redovisning av slutredovisade projekt

Punkten utgår med hänsyn till att en ny projektkatalog kommer ut inom kort.

8. Information från referensgrupperna

Margit Viklund för norrlandskusten:

Arbetet med Hemsö utvecklingsplan pågår enligt plan. De arbetar också vidare med utveckling av bergummen på ön. En ansökan kommer så småningom.

Märit Friberg för Stockholm, Uppsala och Södermanlands län:

Det kommer in för få ansökningar. Projektet Skärgårdskraft och Länsstyrelsen i Stockholms läns uppdrag har genererat utveckling. Projekten har ofta styrts in på Interreg, eftersom det där är möjligt att få finansiering med 50% från EU.

Östen Johansson för Kalmar och Östergötlands län:

Boköprojektet fungerar bra. Undervisningslokalen är klar och kan hyras ut för utbildning och konferenser. Ett ärende är på ingång - ett s.k. skärgårdspass för resor mellan olika öar.

Gerthie Olsson för Skåne och Blekinge län

Det är lite trögt att få igång projekt. Det finns lokala grupper i de berörda kommunerna som arbetar med detta. Det är problem med den nationella finansieringen. Kanske kan företagen starta ett projekt tillsammans? Företagarna på Ven har bildat en företagarförening.

Inger Leek Carlsson för Västra Götalands och Hallands län:

Arbetet pågår som förut, men aktivitetsnivån har höjts på senare tid. En skärgårdsutvecklare arbetar nu i tre kommuner.

Rune Backlund för Insjöarna:

Referensgruppen har nu träffat alla ö-delarna i sin region. Lurö i Vänern kommer förmodligen att ställa en ansökan till 5b Sydöstra Sverige, men de kommer ev. att ställa en ansökan till 5b Skärgården senare.

Utbetalningarna till vägsamfälligheterna på Visingsö har fördröjts, medan Jordbruksverket utreder ev momsredovisningsskyldighet för delägarna i samfällighetsföreningarna. Förseningen är oacceptabel och har medfört räntekostnader för samfälligheterna.

Frågan om lång handläggningstid för rekvisitioner diskuterades. EU-medel går inte att få ut i förskott. T.ex. länsstyrelser kan däremot förskotta medel, vilket underhand bör rekommenderas.

Uppdrogs åt sekretariatet att formulera en skrivelse till Övervakningskommittén för att uppmana de utbetalande myndigheterna att hålla en likartad praxis vid utbetalningar. Ordföranden undertecknar skrivelsen.

9. Informations- och strategifrågor samt 10. Uppföljning av konferensen

Allmänna intryck från konferensen

Berit Adolfsson rapporterade från seminariet om åtgärd 1.4. Det fanns mycket uppdämt missnöje. Allt gällde inte programmet, utan saker i största allmänhet, bl.a. misstro mot myndigheter, att lagstiftning motverkar utveckling m.m.

Rune Backlund rapporterade från seminariet om åtgärd 3.3. Hinder för utveckling/projektansökningar tog stor plats. Studieförbundens kapacitet på området utnyttjas inte som den skulle kunna göra.

Märit Friberg rapporterade från seminariet om åtgärd 1.2. Slutsatserna var att det var både krångligt att söka och att det var problem med medfinansieringen. Deltagarna efterlyste mer hjälp utifrån och mer samordning. När man ska ansöka om projekt som rör de traditionella näringarna hamnar man ofta i andra åtgärder eller andra program (Pesca, jordbruksstöd.). Finns de traditionella näringarna överhuvudtaget kvar? Kanske bör vi överföra pengarna till andra åtgärder inom programmet?

Pär Nuder underströk att det fanns flera förklaringar till det låga inflödet av projekt under denna åtgärd. Dels finns det många parallella program, dels tänker man kanske för traditionellt, och nämnde Interregprojektet Skärgårdssmak som ett bra exempel på nytänkande.

Hans Taremark och Gerthie Olsson rapporterade från seminariet för åtgärd 3.1. Här fanns inte den ”missnöjesdiskussion” som fanns på de andra seminarierna. Det är viktigt att få fram de goda exemplen att visa upp!

Minnesanteckningar från de fyra seminarierna bifogas protokollet.

Hur går vi vidare?

Bollplank/animatörer/skärgårdsutvecklare behövs
Goda exempel är viktigt, och de måste spridas
Utnyttja Carrefourkontoren
Det behövs projektledare som kan hitta den nationella offentliga medfinanseringen
Locka in människor till utbildningar
Fortsätt marknadsföra Mål 5b Skärgården
Starta projekt med projektutvecklare (jfr Skärgårdskraft)
Riktade lokala/regionala konferenser

Ingrid Mars erinrade om att 700 000 kr från den s.k. indexeringen av programmet överförts till medel för teknisk assistans, med noteringen från Övervakningskommittén att det bör användas för att snabba på utvecklingen inom programmet.

11. Nästa sammanträde den 15 maj 1998

Nästa sammanträde hålls den 15 maj 1998 på Hemsön utanför Härnösand. Mötet inleds med gemensam middag på kvällen den 14 maj.

12. Tider för sammanträden hösten 1998

Höstens första sammanträde har utsatts till den 2 oktober i Karlskrona, med gemensam middag den 1 oktober. Inga övriga sammanträdestider har överenskommit.

13. Övriga frågor

Överenskomms att Richard Sigfridsson och Elisabeth Öberg representerar Mål 5b Skärgården på det europeiska 5b-nätverkets konferens i Bryssel den 11-12 mars 1998.

Elisabeth Öberg rapporterade att de ändringar i programmet, som Övervakningskommittén ställt sig positiv till, troligen kommer att beslutas av EU-kommissionen i mitten av mars.

Elisabeth Öberg föredrog en inbjudan från NUTEK till medfinansieringspartnerskapet den 25 mars 1998. Beslutsgruppen har tidigare lämnat förslag till NUTEK på organisationer som lämpligen bör bjudas in. Ledamöterna meddelar Elisabeth Öberg om vad de önskar ta upp för frågor till diskussion och vilka som kommer att delta i mötet senast den 16 februari.

Elisabeth Öberg påminde om den utskickade listan för komplettering av mailadresser. Ändringar och kompletteringar lämnas snarast till sekretariatet.

Överenskomms att sekretariatet sammanställer ett kort PM om när företag kan vara stödmottagare i programmet.

Ordföranden tackade deltagarna för mötet.

Elisabeth Öberg, huvudsekr.

Justeras:

Pär Nuder, ordf.

Margit Viklund, vice ordf.

Marianne Servais Höckerman, justerare